

Rev. Richard Rogan
St. Cyril Church
62 St. Mark's Pl.
New York, N.Y.
10003AMERICAN IN SPIRIT
REIGN IN LANGUAGE ONLYServing Chicago, Milwaukee, Waukegan, Duluth, Joliet, San Francisco
Pittsburgh, New York, Toronto, Montreal, Lethbridge, WinnipegSLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY MORNING, JUNE 19, 1975

LETO LXXVII.—VOL. LXXVII

Turčija pritisla na ZDA zaradi oporišč

Vlada je izjavila, da je ustavitelj dobav orožja "nepravilna in napačna v vseh o-
zirih". Zahteva razgovore
o položaju ameriških oporišč
v Turčiji.

ANKARA, Tur. — Narodni varnostni svet je odločil, da naj vlada pritiska na ZDA, da bodo obnovile dobave orožja Turčiji, ki so bile ukinjene na temelju sklepa Kongresa ZDA v preteklem februarju. Če se to ne bo zgodilo, naj zahteva ukinitve ameriških oporišč v Turčiji. Vlada je obvestila vlado ZDA, da hoče pogajanja o ameriških oporiščih tekom prihodnjih 30 dni.

Vlado ZDA je turška vlada opozorila, da bodo ameriška oporišča v Turčiji "v novem položaju", če ZDA ne bodo v določenem roku začele razgovorov o njih. To pomeni povečanje turškega pritiska za obnovo dobav orožja, kar je dejansko grožnja, da bodo ameriška oporišča v Turčiji ukinjena.

Turčija dobiva ameriško vojaško pomoč od konca druge svetovne vojne, ko so ji ZDA v okviru Trumanove doktrine nudile podporo in pomoč proti sovjetskemu pritisku. Stalin je tedaj zahteval od Turčije prost prehod skozi Bospor in Dardanele in v jamstvo za to posebno sovjetsko oporišče v Dardaneleh. S polno podporo ZDA je Turčija to zahtevo Sovjetske zveze lahko odklonila.

Sedanji spor je nastal, ker je Turčija uporabila ameriško orožje za zasedbo dela otoka Cipra, ko je bila raba tega omejevala na nastope povečanje sovražnika. Cipra med "skupne sovražnike" ni mogoče pristi. Ko svojih čet Turčija s Cipra ni umaknila, so zagovorniki in podporniki Grčije v Kongresu uspeli doseči ustavitelj dobav orožja Turčiji, dokler ne pokaže resnične volje za rešitev ciprskega spora. Senat je pred nekaj tedni izglasoval končanje zapore, Predstavniški dom pa se še ni odločil niti za razpravo o tem vprašanju. To razburja Turke, ki vidijo v tem podporo grški strani v ciprskem sporu.

Grki v Grčiji in na Cipru ter njihovi prijatelji v Kongresu se trudijo, da bi razpravo o končanju zapore čim bolj zavlekli, ko se državni tajnik Kissinger prizadeva, da bi pripravil Kongres k preklicu njegovega sklepa v preteklem januarju.

Chirac odstopil z vodstva stranke

PARIZ, Fr. — Predsednik vlade Jacques Chirac je odstopil kot predsednik Gaullistične stranke, najmočnejše skupine v narodni skupščini.

Ob odstopu je izjavil, da je pred meseci prevzel predsedstvo, ker je stranki grozil notranji razpad. Sedaj, ko je okrepljena in edina, odstopa vodstvo nasledniku, ki bo imenovan v teku 30 dni.

Vremenski prerok

Delno oblačno in soparno, najvišja temperatura okoli 83 F (29 C). Popoldne in zvečer verjetnost neviht.

Novi grobovi

Michael E. Zarnik
V ponedeljek je umrl na svojem domu na 13121 Highlandview Avenue, Cleveland, 57 let stari Michael Edward Zarnik, rojen v Clevelandu, veteran druge svetovne vojne in zaposlen 10 let pri Cleveland Police Dept. v oddelku za vlačilne tovarnjake, mož Ann, roj. Bajorski, oče Michaela F. (narednik v U.S. Army v Nem.), Ronald A. (Iran) in Marie H. Krist, 4-krat stari oče, brat Alice in Anthonyja (Mont.). Pogreb bo iz Želetovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. jutri, v petek, ob 9. v cerkev Marijinega Oznanjenja na W. 130 St. ob 10., nato na pokopališče sv. Križa.

Joseph J. Bizjak
V Euclid General bolnišnici je umrl v torek 73 let stari Joseph J. Bizjak z 20700 Wilmore Avenue, rojen v Clevelandu, sin pokojnih Josepha in Mary, roj. Mevzek, mož Mary, roj. Jevnikar, oče Josepha in Lawrencea, 4-krat stari oče, brat Anne Tomazic, pok. Mary Brice in pok. Josephine Janes. Pokojnik je bil član Društva Najsv. Imena pri fari Sv. Križa in KSKJ št. 169. Pogreb je danes dopoldne ob 9.15 iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd., v cerkev Sv. Križa ob 10., nato na Kalvarijo.

Anton Arko
V Euclid General bolnišnici je po dolgi bolezni umrl 76 let stari Anton Arko z 18908 Cherokee Avenue, rojen v Sodražici, od kod je prišel v ZDA l. 1910, dolgoletni lastnik in vodnik gostilne, dokler ga bolezen ni prisilila v pokoj, mož Therese, roj. Zajc, oče Williama (Chicago), 2-krat stari oče, brat Mary Mezegec, Johna, Vincenta, Louisa in Charlesa Nosa, Frances Smith (Kalif.) in Josephine Jacobs (Mentor, O.). Bil je član SNPJ št. 5. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. v soboto ob 8., v cerkev Marije Vnebovzete ob 9., nato na pokopališče Vernih duš v Chardonu. Na mrtvaški oder bo položen nocoj ob sedmih.

Rose Scovill
V Mt. Sinai bolnišnici je umrla v torek 56 let stara Rose Scovill s 1106 E. 72 St., roj. Maxwell v kraju Larne na Irskem, vdova po možu Franku, mati Franka H., sestra Williama, Hughia in Roberta (vsi na Irskem). Pogreb bo v soboto ob

TEHERAN, Ir. — Iran je poleg Savdske Arabije največji izvoznik olja na svetu v sedanjem času. Država je monarhija, ki ji trenutno vlada kralj (šah) Reza Pahlevi. Na skupni površini okoli 622.000 kvadratnih milj živi okoli 32 milijonov ljudi, ki so skoraj izključno islamske vere (šijiti) in žive od poljedelstva ter živinoreje. Komaj ena tretjina jih zna brati in pisati, toda pismenost naglo napreduje, ker so organizirali osnovno, srednje in visoko šolstvo. Na visokih šolah je trenutno okoli 76.000 slušateljev in slušateljic.

Šah Reza Pahlevi je izvedel obsežno agrarno reformo in izvaja velikopotezne gospodarske načrte. Iran, nekdanjo Perzijo, bi rad naglo potisnil v moderno dobo in napravil iz njega moderno državo, gospodarsko trdno, politično ustaljeno in vojaško močno.

V Kambodži žalostno končali deset tisoč

Po poročilih beguncev in diplomatov so deset tisoč umrli od lakote in izčrpanosti, deset tisoč pa so bili tudi postreljeni.

LONDON, Vel. Brit. — Po zanesljivih poročilih, ki so prišla sem iz južne Azije, je pomrlo od naporov, stisk in pomanjkanja na deset tisoč ljudi, ki so jih zmagoviti rdeči revolucionarji pognali iz mest na deželo v "edini pristni kmečki revoluciji". Na deset tisoč so jih tudi pobili in postrelili, ker so jih smatrali za svoje nepoboljšljive nasprotnike, pripadnike starega reda.

"Zanesljiva poročila kažejo, da je Kambodža sedaj sredi, kar utegne biti izpričano nekoč, kot ena največjih človeških tragedij v moderni dobi," je zapisal tukajšnji list The Daily Telegraph. Vesti iz Bangkoka in izjave zahodnih diplomatov govori o deset tisočih, ki so že pomrli, in o tisočih, ki so na tem, da pomrjejo, ko Rdeči Kmer brezobzirno in neusmiljeno izvaja "edino izvirno kmečko revolucijo v jugovzhodni Aziji".

Stari in šibki so pomrli, ko so jih pognali iz mest na deželo, kjer so se morali z vsemi ostalimi boriti za picla živila in obstanek. Lakota je v obsežni meri morila stare in šibke. Kolera je opravila svoj delež, ko so zdravstvene ustanove propadle. Na tisoče in tisoče pa je bilo pobitih in pomorjenih.

V deželi je dejansko vse obstalo in obtičalo, pravijo poročila.

V Južnem Vietnamu konec odpora v Mekongovi delti

BANGKOK, Taj. — Sem došle vesti in poročila radio Saigon trdijo, da se je novi rdeči cibalosti posrečilo streti zadnji odpor na področju delte reke Mekong in tudi v džunglah Osrednjega višavja.

9. iz Želetovega pogrebnega zavoda na E. 152 St., v cerkev sv. Frančiška ob 10., nato na Kalvarijo.

IRAN SPOZNAVA, DA OLJE NE BO VEDNO TEKLO

Ker se pri svojih načrtih in njihovem izvajanju ne bri-večji izvoznik olja na svetu v sedanjem času. Država je monarhija, ki ji trenutno vlada kralj (šah) Reza Pahlevi. Na skupni površini okoli 622.000 kvadratnih milj živi okoli 32 milijonov ljudi, ki so skoraj izključno islamske vere (šijiti) in žive od poljedelstva ter živinoreje. Komaj ena tretjina jih zna brati in pisati, toda pismenost naglo napreduje, ker so organizirali osnovno, srednje in visoko šolstvo. Na visokih šolah je trenutno okoli 76.000 slušateljev in slušateljic.

Kljub rastočemu političnemu odporu med mlajšim, študiranim rodom, ima šah široko podporo v narodu, kot trdi sam in priznava tudi prenekateri tuji opazovalci razmer.

Za obsežne gospodarske, politične in vojaške načrte je potreben denar. Tega dobiva

Moskva svari Tokio pred vezmi s Pekingom

TOKIO, Jap. — Sovjetski zunanji minister Andrej Gromiko je povabil japonskega poslanika v svoj urad in ga pozval, naj bo Japonska previdna pri svojih odnosih in dogovorih z LR Kitajsko.

Japonski uradni viri trdijo, da je Gromiko izrazil veliko zaskrbljenost Sovjetske zveze zaradi sedanjih pogajanj za mirovno in prijateljsko pogodbo med Japonsko in LR Kitajsko.

"Republica" zopet pod varstvom vlade

Vojaški revolucionarni svet, ki je izročil poslopje lista delavskemu zastopstvu, mu je to zopet vzel in poslopje zapečatil.

LIZBONA, Port. — Zaradi pritožbe socialistov je vlada znova vzela v svoje varstvo poslopje in tiskarno lista "Republica", glasila socialistične stranke, ki je bil ustanovljen 20. maja, ko so se poslopja polastili komunistični tiskarski delavci.

Po dogovoru z vlado, bi moral biti list vrnjen starim urednikom, pripadnikom socialistične stranke, pa je opolnomočenec vlade izročil ključ komunističnemu delavskemu odboru, ko mu je gl. urednik Republice postavil določene pogoje. Zastopnik vojaškega revolucionarnega sveta je izjavil, da temu ne bo nihče stavljal pogojev.

Ponovna pritožba socialistične stranke, ki je pri volitvah v ustajevanje skupščine v letošnjem aprilu dobila daleko največ glasov, je pripravila vojaške do spremembe stališča. Poslopje lista so znova zapečatili in se začeli zopet pogovarjati s socialisti.

Napovedujemo, da bo spor urejen danes.

Kršenje dogovora SALT?

WASHINGTON, D.C. — Nekateri ugibljejo, če Sovjetska zveza ne gradi obsežne radarske mreže, ki bi jo bilo mogoče uporabiti za močno protiraketno obrambo, četudi je ta v okviru dogovora SALT I. prepovedana.

Iran za svoje olje, ki ga v o-
bilni meri črpajo iz zemlje in ga prodajajo pretežno v svobodno Evropo in na Japonsko, v manjši meri v obe Ameriki. Ležišča olja niso neizčrpana, po sodbi strokovnjakov bo olja v 20 do 25 letih zmanjkalo, če ne odkrijejo kakih novih, izredno bogatih ležišč. Iran mora torej sredstva, ki mu sedaj pritakajo od olja, pametno in načrtno uporabljati, da bo sposoben živeti brez dohodkov od olja, ko bo tega zmanjkalo, oziroma ga bo le še dovolj za domačo uporabo.

Šah je v zadnjem čas izdal vrsto ukazov, ki določajo strogo varčevanje v vseh oddelkih javne uprave in učinkovito uporabo sredstev pri izvajanju vseh načrtov, gospodarskih, prosvetnih, socialnih in seveda tudi vojaških. Za enkrat je še najmanj omejevanja izdatkov pri izgradnji oboroženih sil. Šah bi rad

NAJVEČJI GOSPODARSKI ZASTOJ PO VELIKI VOJNI JE DOSEGEL SVOJE DNO?

Predsednik Gerald R. Ford je dejal, da smo dosegli dno največjega gospodarskega zastoja po drugi svetovni vojni in bomo skoraj na poti navzgor. V govoru Narodni zvezi neodvisnih podjetij je napovedal tudi omejitve zvezne birokracije.

WASHINGTON, D.C. — Pretekli torek je predsednik Gerald R. Ford govoril narodni konvenciji Zveze malih podjetij in izjavil, da je prepričan, da je največji gospodarski zastoj po veliki depresiji tridesetih let dosegel svoje dno in da bomo skoraj na poti iz njega. Glavna naloga sedaj je "začrtati pot nazaj v razcvet in blagostanje brez inflacije in z gospodarsko rastjo". Govor je bil na splošno eden od najkonservativnejših, kar jih je G. R. Ford imel, odkar je nasledil Nixona lani v Beli hiši.

Predsednik je zagotovil zastopnike malega podjetništva, da jih bo rešil birokratskih vezi, ki po nepotrebnem ovirajo in omejujejo njihove napore.

"Naraščajoči obseg vlade in rastoče vmešavanje, ki ga vi prav dobro poznate, kažejo potrebo po zadrževanju zvezne oblasti v okviru pametnih meja," je dejal predsednik Ford in dodal, da poslovni svet, mali in veliki, gleda z nejevoljo na "fantastični obseg vladnega trošenja sredstev".

"Oni, vidijo pred seboj konec individualne podjenosti v ameriškem življenju, vlado, ki se bo spremenila v orodje človekoljubnega kolektizma, nekako uzakonitev nove razdelitve bogastva in dohodkov in izgled, da bodo morali produktivni državljanji v okviru zakonov podpirati rastoče število neproduktivnih. Če tak dan kdaj pride, bo to konec naše svobodne družbe. Amerike, kot jo mi poznamo, ne bo več!" je svaril Ford svoje poslušalce.

Obljubil je, da bo njegova vlada pregledala in pretehtala vsak predlog, ki zadeva delovno vlado — naj bo to na področju davkov ali urejajočih predpisov — v luči pospeševanja svobodnega tekmovanja in osebne svobode. Ta pregled bo

namreč uvrstil Iran med večje vojaške sile sveta in ga dvignil na prvo mesto v tem pogledu v vsej Prednji Aziji.

V naslednjih 10 letih naj bi iransko narodno gospodarstvo doseglo tako ureditev in raven, da bi prihajalo polovico dohodkov za kritje državnih stroškov iz neoljnih sredstev. Preteklo leto je Iran izvozil v tujino poleg olja raznega blaga, pretežno kaviarja in preprog, za 610 milijonov dolarjev, olja pa za 20 milijonov. Pot do cilja je torej dolga in bo zelo naporna, če je sploh v tako kratki dobi dosegljiva. Šah je namenjen vložiti v sedanji petletni gospodarski načrt, ki bo končan leta 1978, 69 milijonov dolarjev.

Izredno velike vsote izdaja šah za organizacijo, vežbanje in opremo oboroženih sil, četudi dejansko ni Iran v nobeni resnični zunanji nevarnosti.

Iz Clevelanda in okolice

Pogreb—

Pogreb Johna J. Riglerja, ki se je ponesrečil smrtno z motociklom pretekli ponedeljek na Rt. 45 v okraju Columbiana bo jutri, v petek, iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. ob 9.15, v cerkev Marije Vnebovzete ob 10., nato na pokopališče Vernih duš. Pokojni je zapustil poleg v smrtnem obvestilu navedenih tudi staro mater Marijo Rigler v Sloveniji ter strica Lojzeta Riglerja v Kanadi.

Z molitvijo—

Cerkveni pevski zbor fare Marije Vnebovzete se bo z molitvijo poslovil od umrlega Johna J. Riglerja nocoj ob 7.30 v Grdinovem pogrebni zavodu.

V bolnišnici—

En dan pred odhodom v Slovenijo na vsakoletni obisk je 92 let stari rojak Frank Róvere s 320 E. 273 St., zbolel in moral v Euclid general bolnišnico na težko operacijo. Obiski začasno niso dovoljeni. Želimo mu skorajšnjega okrevanja!

Nevburškim upokojenecem—

Klubov tajnik poziva člane in članice Kluba slovenskih upokojenecv za Nevburško področje, ki so priglasi za izlet v Marietto 24. junija, da so pred 7.30 zjutraj pri SND na E. 80 St. in pred 8. zjutraj pri SND na Maple Heights. Naslednji dan, 25. junija, bo kot običajno redna klubova seja v SND na Maple Heights ob 1. popoldne.

Inflacija v Britaniji na letnem povprečju 25%

Britanska vlada je pod večjim pritiskom, da naredi odločne korake za omejitve inflacije, če noče dopustiti g o s p o darskega poloma.

LONDON, Vel. Brit. — Inflacija je v maju v Veliki Britaniji porasla za 4.2%, največji porast v enem mesecu, kar ga kdaj pomnijo. Ta porast je dvignil inflacijo na povprečno raven od maja 1974 do maja 1975 na 25%. Vse kaže, da 'socialna pogodba', ki jo je predsednik vlade Wilson lani sklenil z delavskimi u-nijami, ni uspešna v zadržanju inflacije.

Očitno je, da ljudje v Veliki Britaniji živijo preko svojih dohodkov in da se tega tudi zavedajo, niso pa pripravljeni znižati svojo življenjsko raven. Jasno je, da bo to privedlo prej ali slej do hudega poloma, če ne bo vlada odločno nastopila.

V Britaniji imajo unije večjo besedo in moč kot sama vlada, posebno delavske vlade so od unij tako odvisne, da se jim ne upajo odločno upreti. Prav v tem pa je vzrok sedanje stiske. Britanski kredit v svetu naglo pada in prišel bo skoraj dan, ko ga ne bo več.

Inflacija je tudi v drugih industrijsko razvitih državah še obsežna, vendar poušča. Tako je v Italiji padla na 20.4%, na Japonskem na 13.6%, v Franciji na 12.7%, v Kanadi na 11.1%, v ZDA na 10.2 (v razdobju od lanskega do letošnjega aprila), v Z. Nemčiji na 6.1%.

Eksplozivna moč

Nitroglicerini ima kot razstrelivo 13-krat večjo silo kot običajen smodnik.

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN HOME

6117 St. Clair Ave. — 431-0623 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Wed., Sat., Sun., and holidays, 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NABOČNINA:

- Združene države: \$23.00 na leto; \$11.50 za pol leta; \$7.00 za 3 mesece
- Kanado in dežele izven Združenih držav: \$25.00 na leto; \$12.50 za pol leta; \$7.50 za 3 mesece
- Petkova izdaja \$7.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States: \$23.00 per year; \$11.50 for 6 months; \$7.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries: \$25.00 per year; \$12.50 for 6 months; \$7.50 for 3 months

Friday Edition \$7.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

No. 96 Thursday, June 19, 1975

Iluzije o Evropi

I.

Evropa predstavlja slej ko prej osredje svetovnih dogajanj. Dolga stoletja nazaj je bila nesporen vodilni kontinent na naši zemeljski obli ne samo zaradi ozemeljske (kolonialne) in gospodarske dominacije na svetu, ampak tudi kot nositelj kulturnih dobrin in zdrave civilizacije med zaostalim, po obsežnosti pretežnim delom človeštva.

Našemu rodu je bilo usojeno biti priča začetnemu in dokončnemu propadu te svetovne vloge evropskega kontinenta, ki se v našem času z večjimi ali manjšimi pretreslji dokončuje in zaključuje pred našimi očmi. Kljub temu je Evropa ostala — če ne vodilna — vsaj krepko odločujoča politična, gospodarska in zlasti kulturna sila na svetu, čije vodilne vloge noben drug kontinent ali skupina narodov in držav ne more podedovati.

Seveda pomeni Evropa, kot jo imamo mi v mislih, nekaj drugega od tega, kar pojmuje pod tem imenom današnji svet. Meje Evrope proti vzhodu se ne končujejo na črti Ščecin-Trst, ki jo je z brutalno roko zarisal Josef Stalin v Jalti 1. 1945. Ta meja krvi in nasilja je preklala Evropo na dve. Evropa je namreč skupnost narodov in držav stoletja živečih na razmeroma majhnem prostoru med Atlantskim oceanom, Sredozemskim morjem ter naravno zemeljsko mejo Urala in Kaspiškega jezera na vzhodu. To je prava Evropa in ljudje živeči na tem prostoru so pravi Evropejci, pa naj jim to sedanja laži-znanost, ki redno govori o Evropi kot prostoru in prebivalstvu tostran železne zaves, prizna ali ne. Nobena znanost in nobena sila nima zgodovinske pravice potepati stoletne zgodovinske danosti zaradi svetovno-političnih ali kakih drugih razlogov.

"Današnja", se pravi zahodna, demokratična Evropa, že ves čas po zadnji vojni čuti zaradi amputacije svojega vzhodnega dela neko notranjo slabost in šibkost. To izvira predvsem iz politične in gospodarske razcepljenosti in podzvestne bojazni, da tega stanja ni mogoče učinkovito spremeniti. Najbistrejše glave velikih državnikov so si krepko prizadevale, pa žal niso daleč prišle. Največ se je doseglo na gospodarskem področju z ustanovitvijo Skupnega trga (Common Market), dočim na političnem niso mogli dlje kot do sporazuma o Evropskem parlamentu, ki pa nima nobenih političnih dejanskih prerogativ. Naprej niso mogli.

Po vsem tem ni nič čudno, če se evropske združitve in enotnosti (zaenkrat le na ozemlju tostran zaves) zopet in zopet pogreva in se iščejo izhodi in načini, kako to doseči. Zanimiv je načrt in predlog, ki sem ga bral v reviji "Associations Internationales" iz Bruslja v Belgiji. Angleški profesor C. Northcote Parkinson v posebni razpravi pogreva že večkrat izneseni načrt o Združenih državah Evrope, le da mu razvije bolj konkretno obliko. Pravi, da so sedanje evropske države (od katerih imajo štiri nad 50 milijonov prebivalcev) prevelike za uspešno upravljanje, pa premajhne kot samostojne ekonomske enice. Treba jih je zatorej razdrobiti v manjše pokrajinske (provincialne) enote, opustiti dosedanje centralistično vodeno upravo od strani nacionalnih držav (npr. Francije, Nemčije, Italije itd.) ter provincam podeliti status in kompetence države — po zgledu Združenih držav Amerike. Dosedanje osrednje (nacionalne) vlade naj bi ostale v obrambne namene, dočim bi "domače" zadeve reševale provincialne vlade. Tak decentraliziran sistem, trdi prof. Parkinson, bi vseboval velike prednosti, ker bi preprečeval spore med sedanji nacionalnimi državami in obrnil vzajemno obrambno silo združene Evrope zoper pretečo nevarnost napada iz Azije, ki je nevaren ne samo vojaško, ampak grozi tudi uničiti evropske kulturne vrednote in civilizacijo.

Drugo prednost majhnih držav vidi prof. Parkinson v svojem "preroškem" gledanju na prihodnost, v omejitvi in morda popolni odpravi obsežnih notranjih borb glede več ali manj socialistične ali pa protisocialistične vlade. Majhne državne enote si bodo lažje in bolj svobodno izbrale vladno po svoji volji ter bo ena državnica, recimo, imela konservativno vladno s podjetji v povsem privatni upravi in rokah, dočim bo sosednja izbrala socialistično vladno, ki bo podjetja socializirala. V tem vidi Parkinson veliko stvar, ker bodo odpadla škodljiva notranja trenja v tem pogledu, ki hromijo vlade sedanjih držav; kajti na področju iste jezikovne skupine (ki jo mi navadno imenujemo narod) bodo lahko različni politični in gospodarski sistemi tekmovali med seboj in se bo uveljavil tisti, ki bo najbolj učinkovit.

Za pospešen razvoj in rast kulture v arhitekturi, glasbi, znanosti in umetnosti vidi angleški profesor izredno priljubljenost, če se sedanja kulturna aktivnost, vezana v splošnem na glavno mesto velike države, decentralizira in njeno seme zaseje v provincialna glavna mesta, kjer ima odlične pogoje za razcvet in bujno uspevanje z lastno univerzo, teatrom in opero — po vzorcu nemških kraljevskih držav iz 18. stoletja, kjer je cvetela zlasti glasba v kraljevskih ka-

pelah in dvornih orkestrih. Iz takih provincialnih državnih središč bi se rekrutirali umetniki za bodoče glavno mesto evropske Federacije, da bi se na ta način ohranjala in množila "evropska" kultura in civilizacija.

Za 21. stoletje je potrebna po Parkinsonu v federacijo povezana združitev teh držav, ne le za avtonomno upravljanje in kulturno bogastvo bodoče Evrope, ampak za sam preživetek (survival) tega starega kontinenta. (Bo še) L. P.

BESEDA IZ NARODA

Rev. Leon Kristanc — zlatomašnik

Rev. Leon Kristanc

SAN ANDREAS, Kalif. — Ni mnogim dano, da bi se rodili v začetku novega stoletja. Slavljenec današnji je imel to čast. Bilo je namreč v zgodnjem jutru dvajsetega stoletja, točneje 12. aprila 1901, ko so rojenice na Gorenjskem v Srednji vasi, župnija Senčur, sosedom in sorodnikom naznanile, da se je pri Ivanovih rodil fante.

Ko so ga kmalu po rojstvu botri odnašali h krstu, so oče mirno a odločno rekli: Leon naj bo njegovo ime! Leon? Pa saj bi vse Leone na Slovenskem lahko na vrste prešeli! Gospod jubilat nam sam pojasnjuje to zadevo takole: Leto 1900 je bilo sveto leto. Moj oče so se pridružili skupini Slovencev, ki je ob tej priložnosti romala v Rim. Na Petrovem sedežu je bil takrat veliki papež Leon XII. Na mojega očeta je ta mož, ki so ga videli in prešli njegov blagoslov pri skupni avdienci, napravil tak vtis, da so sklenili dati to ime prvemu fantu, ki bi jim ga Bog poslal. Besedo so držali.

Leon je odrasčal v lepi gorenjski hiši, sredi polj in travnikov ob vznožju zelenih planin. V družini je bilo dosti trdega dela, pa tudi veliko medsebojne ljubezni. Vsemu pa je bila podlaga globoka vera. Vsakdanja molitev in nedeljska maša sta bili kakor dve peroti, ki sta družino dvigali k nebeskim višavam.

Ko je Leon začel hoditi v domačo šolo, sta učitelj in župnik kmalu ugotovila, da ima fant lepe talente, ki bi jih bilo škoda zanemariti. Komaj je končal dva razreda ljudske šole, sta oba prišla na Ivanov dom in nago-varjala starše, naj bi ga poslali v mestno šolo, kjer bi se njegovi talenti lažje razvili. Starši so sprva oklevali vedoč, da so šole drage. Modra moža sta ju hrabnila, dokler niso oče odločili: pa naj gre. Tako je Leon, star komaj 8 let, zapustil domačo hišo ter stopil na dolgo in težavno pot študentstva. Tretji razred je začel v Ljubljani v Marjanšču.

Po opravljeni ljudski šoli je bilo treba iti v gimnazijo ali kakar je bila takrat navada reči, v latinsko šolo. Prva in takrat edina slovenska gimnazija je bila v Zavodu sv. Stanislava v št. Vi-du nad Ljubljano. Tja so oče vpisali mladega študenta z željo, da bi postal dober Slovencev in dober kristjan. Niso bili tisti časi kaj prijetni za študente.

Prva svetovna vojna se je kmalu začela. Zavod je bil zaseden od vojaštva, a dijaki so se morali tiskati v tamkajšnji ljudski šoli, ki jim je služila za pouk in stanovanje. Bilo je težko s pre-skrbo hrane in dijaki so bili večkrat lačni. Ali vodstvo in di-

jaki so pogumno nadaljevali s poukom.

Prišlo je leto 1918. Postajalo je vedno bolj jasno, da se vojna bliža koncu. Stara Avstrija je bila oslabiljena, a odnehati ni hotela. Pripravljala se je na zadnji udarec, ki naj bi ga dobil sovražnik na soški fronti. Starost fantov, ki so bili klicani k vojakom, je šla nižje in nižje. Študent Leon se je na debelino lasu približal tisti dobi. Klican je bil že na nabor. Kako se je oddahnil, ko je prišel glas: vojske je konec. Torej bo vendar mogoče priti srečno do gimnazijske mature, ki je bila svetli cilj vsakega študenta. Leon je dosegel ta cilj in v juniju 1921 maturiral.

V jeseni istega leta je, po resnem premisleku in molitvi k sv. Jožefu ter dušam v vicah, sklenil postati duhovnik. Gospod Leon rad pove, da je pobožnost do tega svetnika in do duš nekako podedoval po svoji materi. Treba je bilo torej zopet zapustiti dom in se odpraviti v Ljubljano, kjer je bila šola za bodoče duhovnike, semenišče. Po osmih letih gimnazije je bilo treba zdaj še pet let višjega študija. Počasi teko leta šolanja. Niso lahka in zdi se, da jih ne bo nikdar konec. Vendar: začeti je treba, in seveda vztrajati, pa človek doseže zaželjeni cilj.

Na praznik sv. Petra in Pavla, 29. junija 1925, je bil mladi bogoslovec posvečen za duhovnika po škofu dr. Antonu B. Jegliču. Po dveh tednih je daroval svojo prvo, ali kakor se navadno reče, novo mašo, v domači župnijski cerkvi v Senčurju. Bil je to velik in nepozaben dan, ne samo za novomašnika, ampak tudi za drage starše, brate in celo žup-

(Dalje na 3. strani)

V obrambo katoliških šol

CLEVELAND, O. — Žalostna sem bila, ko sem v našem katoliškem dnevniku brala napad na naše župnijske šole s podpisom S.R. Ta napad je bil vključen v razmišljanjih: "Mali narodi v velikem svetu". Članek je bil v AD objavljen dne 28. okt. 1974. Vzbudil je razburjenje med vernimi katoličani, ki z velikimi žrtvami vzdržujejo katoliške šole in z njimi tudi slovenstvo.

Dovoljujem si prositi uredništvo, da pri člankih, ki prinašajo kritiko ali napade, vedno zahteva polni podpis. Bolj previdno bodo pisali podpisani člankarji. Če nekdo za seboj zabrisa sled ali upa, da bodo ljudje njegovo pisanje naprtili komu drugemu, potem je dosti bolj korajžen. Prosim vse naše rojake, naj tako pisanje zasledujejo in branijo katoliške šole, brez katerih tudi katoliških župnij ne bo dolgo. Katoliške šole vzgajajo bodoče farane.

Sem preprosta katoliška Slovenka, a to vem, da dva primerka, če sta resnična, nista dosti za obsodbo katoliških šol. Pisec ni dokazal, da je med Slovenci, ki hodijo v javne šole, sorazmerno manj kompleksov ali da so v življenju bolj uspešni, pa če bi uspeh sodili le materialistično. Celo nekatočani danes vedno bolj priznajo, da nudi mladini katoliška šola boljše podlago za moralno življenje

pot. Katoliške šole so povsod je na javnih šolah več zločinov, mamil, pretepotov, napadov na učitelje in drugih grdobij kot na katoliških šolah. Starši protestanti hodijo prositi, naj njihove otroke vpišejo v katoliške šole. Redovnice mladino krotijo z lepo besedo, medtem ko na javnih šolah potrebujejo vedno več policije in še ne morejo držati reda.

Senator F. J. Lausche je pred leti napisal ganljivo pismo svoji stari učiteljici pri Sv. Vidu slovenski sestri Manette. "Veliko Vam dolgujem in hvaležno mislim na Vas," je napisal dobri senator. Sestra ga je učila drugih predmetov in tudi slovenščino.

Ko so hodile v isto šolo moje nečakinje, so pripovedovale, da sestra še vedno zahteva, naj vsak dan v razredu slovensko zapojejo. Še Amerikanci so zraven poskušali peti slovensko.

Na fari St. Felicitas je tudi že veliko Slovencev. Majhno Mojco je učiteljica povabila, naj vse otroke v vrtcu — tudi nekaj italijanskih in irskih — nauči pozdravljati "Dober dan" in naj zapoje "Sveta noč". V 8. razredu ima Švigljeva Cilka "Slovenian Power Club". Slovenski otroci med odmorom večkrat med seboj govorijo slovensko, če se pa drugi pritožujejo, jih povabijo: Learn Slovenian — we have learned English! Na katoliški šoli Mt. Carmel je učiteljica naročila Kolarčevemu Petru, da naj zapoje nekaj slovenskih božičnih pesmi in vsi otroci so z učiteljskim vredm ploskali. Je to vzgajanje k manjvrednosti in kompleksom, kot piše S.R.?

Mladina je danes že dovolj podvijana. Kje naj najde Boga, če ne v družinah in katoliških šolah? Bog je skala, ki na njej sloni vera in morala. Brez vere in morale se zrušijo kraljestva in imperiji, brez vesti je tudi največji bogataš ali učenjak ničla in — minus za človeštvo in zase.

Katoliške šole se silno težko vzdržujejo, ker država pobira davke od vseh, pa z njimi podpira samo javne šole. Katoliške starši prihranijo državi mnogo milijonov. Naj jim Bog povrne vse te velike žrtve, kakor tudi č. duhovnikom in redovnicam. Katoliške šole uživajo med drugimi velik ugled in ti prosijo v vedno večjem številu za vpis v katoliške šole. Radi bi, da bi njihovi otroci ostali na moralni višini in dobri. Čudim se, da katoličan napada katoliške šole. Čuvajmo zaklade, ki jih še imamo! Branimo in podpirajmo katoliške šole!

Ivanka Pograjec

Droblinice z lemontskega hrička

Razstava umetnosti v Mt. Assisi Academy

V nedeljo, 18. maja, popoldne so prijatelji umetnosti lahko obdivovali dela v tej stroki v dvorani MAA. Razstavljale so dijakinje vseh razredov. Gledale smo nad 30 vrst raznih umetnosti, ki jim mi, navadni ljudje, še imena ne vemo. Meni se je najbolj dopadla skulptura iz papirja, bakra, slike iz zdrobljenega stekla, mozaiki, narejeni iz kamenčkov ali pa iz jajčnih lupin, slikarje vseh vrst s peresom, črnilom, ogljem, vodenimi barvami, oljem itd. Sodniki so bili profesorji umetnosti.

Učiteljici umetnosti, s. M. Mičelhe Rutar iz srca čestitamo na tako lepem uspehu. Ona je cvet sheboyganske župnije sv. Cirila in Metoda. Naj bi ji sledilo še kaj več dobrih deklet.

Ravno isti dan ob 3h popoldne je pa priredila s. Sien koncert, ki je trajal eno uro. Smilila se nam je, kar je bila prejšnji dan njena mati Marija Trstenjak položena k večnemu

počitku. Bog ji je pomagal, da je mogla izpolniti svojo dolžnost in ni pokazala žalosti na zunaj.

Tudi jaz sem morala nekoliko izkusi takega. Učila sem 2. razred v Mariboru neko novembarsko jutro. "Zdajle polagajo v grob mojo sestro Mici," sem se spomnila. Strašna bolečina! Jokati ne smem pred otroki! "Zdajle je pogreb moje sestre, otroci, molimo za njo." In smo zmolili očenaš ter se učili naprej...

Graduacija Mt. Assisi Academy

1. junija ob 10.30 dop. so imele graduantje naše šole sklepno sv. mašo. Celebrant je bil Fr. Blase Chemazar, kaplan MAA. Zvečer je bila pa ob 7h slovesna graduacija. 189 deklet je dobilo diplome iz rok čikaškega pomožnega škofa Alfreda Abramovicza. Z njim so bili: Fr. Blase Chemazar, Rev. George Aschenbrenner, župnik fare na Sagu in učitelj verouka in svetovalec. Graduante so bile vse v raznobarnih, dolgih formalnih oblekah. Bil je kratek pogled na nje. Upam, da so mila tudi njih srca tako lepa kot e bila njih zunanost. Saj so vse katoličanke. Konec maja je ona prešla sv. krst in prvo sv. obhajilo. Slavnostni govornik je bil Rev. R. Rohrich, CM. Velektoriar je bila Susanne Weber, ki je dobila šolnino kardinala Codyja za nadaljni študij knjižničarstva, in Judith Higgins, alutatorian. Naj Marija razgrne svoj plašč nad to našo mladino.

Srce Jezusovo, vir življenja in svetosti. — Ko je Jezus počil od Jakobovem studencu, je orsil Samarijanko, naj mu da piti. Ker je bil Jud, mu ni izpolnila želje. Judje in Samarijani niso bili prijatelji. Zenska ni vedela, da je Mesija. "Ko bi poznala božji dar in njega, ki e prosil vode, bi ga morda proila in on bi ti dal žive vode." Žive vode? In pozneje ji je zopet zatrdil: "Kdor pije vodo, ki jo jaz dajem, ga ne bo nikoli več žejalo. Vodo, ki mu jo bom az dal, bo v njem postala vir večnega življenja." Ne bo ga več žejalo — o, kak blagoslov! Je bo več hrepenel po svetni raznoti. Njegovo srce bo utešeno, da, plavalo bo v viru žive voda, v božji ljubezni. Ta živa voda je milost božja, božja ljubezen v dušah. In božja ljubezen je sladka...

Kako naj uboga Samarijanka pride do te žive vode? Kristus je dejal: "Ako bi me prosila." Mi jo torej lahko dobimo, ako prosimo za njo, če se odpovemo svetu. Nebeške žive vode ne noremo mešati z mlakužo greha. Božje ljubezni ne smemo družiti z grehom. Če se popolnoma odvrnemo od greha, bo prišla božja ljubezen v naše srce, a ne prej. Prejšnje grešno življenje pa nam ne sme vzeti poguma — saj Samarijanka tudi ni bila nikaka svetnica — jest mož je imela. Grešna preteklost nas ne sme ovirati, ko sčemo "žive vode". Samo trdno se moramo odločiti, da bomo odlej zvestejše služili Bogu in šesano ga moramo prositi odpuščenja v dobro opravljeni spovedi. In potem se z mirnim srcem lahko približamo studentu žive vode — presv. Srcu. Kaj ni Bog obljubil, da bo vrgel naše grehe "za hrbet", če se iz srca spokorimo? To pomeni, da je vse odpuščeno, da lahko začnemo novo življenje v božji milosti; da bo naše delo zaslužno, da bo na njem počival božji blagoslov; da bomo deležni novih božjih dobrot, ako bomo prosili za nje.

Jezus je vir življenja. Če želimo živeti, pojdemo k temu viru in se napijimo veselja. "Sv. obhajilo je potrebno za dušno življenje. "Kdor me je, bo živ." "Kdor je moje meso in pi-

jemojo kri, ima večno življenje. Večno življenje je življenje ljubezni v duši, ki je zvesta. Ko ima v sv. obhajilu v srcu Jezusa, lahko upravičeno vzkligne: "Živim, toda ne jaz, Kristus živi v meni!" To tesno združenje duše z Jezusom, ko postane meso njegovega Mesa in kri njegove Krvi, kot pravi sv. Pavel, se dogaja v sv. obhajilu, ako odstranimo ovire. To ne mora storiti naša prosta volja, ne Bog! On nas ne sili, da bi postali boljši, bolj velikodušni. On spoštuje našo prosto voljo. On čaka, da bi ga prostovoljno odločili ga ljubiti. Sami iz sebe ga ne moremo ljubiti, on nam mora pomagati. On čaka naše odločitve in potem nam priskoči na pomoč, da izvršimo, za kar smo se odločili. Zato ne smemo sesti na pete na cesti proti večnosti in čakati, da Bog izoblikuje iz nas svetnike, češ: "Ako Bog hoče, da postanem svetnik, me bo naredil takega!" Ne, ne bo! On želi, da vsi postanemo svetniki, a ne ovira naše proste volje. Za svoje zveličanje moramo delati po zgledu svetnikov. "Hodim postati svetnik za vsako ceno zato, ker to ni samo moj privilegij, ampak moja dolžnost ljubiti Boga, ki je umrl zame in zasluži, da ga ljubim." Bodimo trdno odločni v tej zadevi. Obrnimo hrbet vsemu, kar nas oddaljuje od Boga. Ne moremo ga častiti brez osebne svetosti, a večja čast in slava božja je naša dolžnost, saj nas je Bog za to ustvaril. Torej moramo postati sveti! Ne smemo omahovati, češ to je pretežko za nas. To ni svetniška ponižnost. Omahljivci ne dosežejo cilja.

Napravimo trden sklep: Za vsako ceno moram postati svetnik! Z vsem srcem bom sledil Kristusu po poti, ki jo je hodil svetniki. Vse druge dobrine bom želel samo pogojno, ako Bog hoče, ampak svetništvo moram doseči, ker to tudi Kristus želi. Če se ne trudimo za svetost, je ne bomo dosegli, tudi svetniki so se morali truditi. Božja volja je, da vsi postanemo svetniki. Napijmo se dnevno žive vode pri viru vse svetosti, pri evharističnem Srcu Jezusovemu.

Srce Jezusovo, vir življenja in svetosti, usmili se nas!

Trdnjava molitve. — Dale Francis, konvertit in katoliški pisatelj, je znan po svoji gorečnosti za božje interese. Je 100-odstotno s papežem. Kar on napiše, je vredno čitanja in božje ga blagoslova.

V OSV z dne 8. junija 1975 poziva upokojence k molitvi za razne zadeve. Toliko perečih vprašanj je treba rešiti, da otomemo našo drugo domovino propada. Res je, tisti, ki so ves dan zaposleni, nimajo veliko časa za molitev. A upokojenci! Ko je v prejšnji številki predlagal, naj začnejo upokojenci kampanjo molitve, se je odzvalo toliko ljudi iz 35 držav Amerike, da so ga zasuli s pismi. Upokojenci se zbirajo po hišah, da skupno molijo, ali pa po svojih cerkvah. Navadno pridejo skupaj popoldne ali pa ostanejo zjutraj po sv. maši v cerkvi nekoliko časa. Zadnji teden so molili za mladino.

Kaj pa naši slovenski upokojenci? Morda je od nas odvisno, od naše molitve, da ostane naša slovenska mladina zvesta Bogu. Gledati ves dan TV ni zdravo ne za dušo in niti za telo. Prosimo tudi mi ta teden, naj se Bog ozre na našo mladino, ki je v nevarnosti, da zgubi vero. Pojdimo k sv. maši, prejмимо sv. obhajilo. Molimo za poklice. Naj Bog pokliče v svojo službo mnogo dobrih fantov in deklet. Upokojenci od 60. do 90. leta, uporabimo svoj čas za apostolske molitve — ta teden za mladino. Drugi teden za kak drug namen. Bog das srečo!

s. M. Lavoslava

Pokol slovenskih domobrancev pred 30 leti

A. V. Teharjih.
IV.

Ko so nas gonili z bičem nazaj v barake, sem v gruči zagledal brata, katerega že ves čas od prihoda nisem videl, on pa sploh vedel ni, da sem tudi jaz tukaj. Rinil sem med gručo proti njemu, toda doseči ga nisem mogel. Val me je zanesel čez stopnice na hodnik, kjer smo drveli vsaki proti svoji sobi.

Brat je tekel pred menoj po vsem hodniku naravnost v zadnjo veliko sobo. Pomislil sem, ali smem tja. Kaj če pride kak partizan na štet in ugotovi, da je eden več. Javiti se bom moral in spet bo bič pel. Prišel sem do sobe št. 9, kamor sem spadal. Ne, k bratu grem, četudi me pobijejo na tla, samo da sem pri njem.

"Zakaj niso ušli?"

Grem naprej. Soba št. 13. Vstopim. Bila je velika, prostorna. Kakor da bi vedel, pogledam na desno. Tam pod oknom je sedel brat. Pogled je nom je sedel brat. Pogled je imel uprt v tla, roki prekržani čez kolena. Črni lasje so mu razmršeno viseli navzdol. Šel sem nekaj korakov proti njemu in lahko zaklical: "France!"

Dvignil je glavo in prebledel. Iz upadlih votlin so mu izstopile steklene oči. Svoji suhi roki je iztegnil proti meni, kot bi me hotel objeti. Podala sva si desni, krepko in dolgo me je držal in še enkrat ponovil težko hropeč:

"Ti tukaj? Zakaj nisi ušel?"

"Nisem, sam ne vem, zakaj ne. Morda tudi zaradi tebe, zaradi prijateljev."

Usedel sem se poleg njega. Vzel je robec, ki ga je imel skritega za pasom, ter mi brisal strnjeno kri s čela.

"Ali ti je hudo? ... Ali te boli?" me je vprašal s skrbjo.

"Ah, saj ni nič, samo majhna praska, toda ..." Glas mi je zastal v grlu.

"Toda žejen si," je dokončal on namesto mene.

"Ah, žejen, tako grozno žejen sem."

"Potrpi, saj bo bolje, saj bomo dobili vode," me je tolažil, ko je bil sam potreben iste tolažbe.

Utihihnila sva oba. Tiho sva zrla predse. Čul sem utrip njegovega srca. Težko je dihal:

"Pa si ti vedel, kam gremo?" sem ga vzdramil iz težke misli.

"Kako? Saj niti sedaj ne morem verjeti, da je vse to res. Zdi se mi, da sanjam," mi je odgovoril.

"Da, kot težke sanje je vse, kar doživljamo, pa vendar kruta resnica."

Ponovijo se kruti prizori

Takrat so z divjim krikom prignali tretji polk domobrancev. Nagnali so jih na dvorišče med našo barako in civiliste. Razvrstili so jih po skupinah in začel se je isti krvavi postopek kot z nami. Zopet so biči in puškina kopita opravljala svoja krvava dela. Prišli so partizani na konjih, se zagnali v vrsto in bili po glavah.

Videl sem rdečega komisarja, ki si je izbral svojo žrtev in začel pri njem svoje krvavo delo. Udaril ga je z ročajem revolverja po obrazu, po zobeh ter ga s pestjo suval pod brado. Vsega onemoglega in krvavega je zbil na tla ter ga suval s svojimi okovanimi čevlji. Revež se je zvil kot črv, toda glasu bolečine ni bilo čuti iz njegovih ust.

Ko se je krvniku zdelo dovolj, se je zadril nad njim, naj vstane. S težavo se je revež dvignil. Strašen je bil pogled na tega mučenca. Njegova glava je bila ena sama krvava rana, ves obraz je bil oblit s krvjo. Usta

je držal široko odprta, kajti ni jih mogel zapreti, ker mu je brat z rdečo zvezdo zbil čeljusti in sklepe. Levo roko je imel izpahnjeno v rami, z desno pa se je držal za spodnjo čeljust, ki je

ni mogel spraviti nazaj. Komisar ga je udaril še enkrat z bičem po glavi ter ukazal stražarju, da ga je odpeljal.

Kakor prej pri nas, so tudi tu prišle tovarišice kazat svoje junaštvo. Pljuvale so v njih izbičane obraze, jih udarjale s pasovi ter jih psovale z najgršimi priimki. Tudi med njimi so iskali častnike in podčastnike. Nabrli so jih vsega okoli štirideset. Ponovno so jih pretepali vsakega posebej, nato pa odgnali k drugim v klet. Ostale so odgnali na drugo spodnje dvorišče, ki je bilo obdano s tremi metri visoko mrežo. Okoli njih so bile straže s pripravljenimi brzostrelkami. Posedli so na razbeljeni pesek in do smrti žejni čakali na nadaljno usodo.

A, B, C in civilisti

Bilo je drugi dan ječe v Teharju, šlo je menda proti pol dnevu, vsaj sonce je kazalo tako, in nismo dobili še kapljice vode. Zrak v baraki je bil nezdržen. Ker nas niso pustili niti na stranišče, smo morali vse potrebe opravljati v sobah, pa nismo smeli niti oken odpreti. Fantje so ležali drug čez drugega, bledi, izsušenih obrazov in s suhimi, hripečimi grli lovili dušiči, smrdljivi zrak.

Začuli smo hripave glasove stražarjev, ki so vpili za zbor. Drli smo iz barak kot narastala reka na prostrano dvorišče. Sveži zrak smo zajemali z odprtimi usti kot riba, če jo vržeš na suho. Držali smo se drug drugega, kajti od grozne žeje, izčrpanosti in slabega zraka se je vsakemu temnilo pred očmi.

Uvrstili smo se v dolge štiristope. Prišel je dežurni in odbral prvih osem. Začudeno smo se spogledali, kam jih peljejo, in napeto čakali, da bomo zaslišali smrtno pesem strojnici. Za zdaj smo se zmotili. Gnal jih je k baraki poleg kuhinje, ki je služila za pisarno. Tam je moral vsak k svojemu zasliševalcu. Izpraševali so, kako se piše, kdaj rojen in kje, koliko časa pri domobranjih, če bil v udarnem bataljonu, kolikokrat v borbi, vojaški red, če bil odlikovan in če ima kakšnega brata pri partizanih.

Na podlagi tega zasliševanja so nas razvrstili v štiri skupine: A, B, C in civiliste. Pod A so prišli mladoletni pod 18. letom. Pod B oni, ki so vstopili v domobranstvo po 15. jan. 1945, pod C pa vsi ostali, to je taki, ki so bili pri domobranjih že dalje časa ali od samega početka.

Med civiliste so dali tudi one, ki so imeli srečo in priliko, da so se že na vlaku preoblekli v civilne obleke in jih ni nihče spoznal. Teh je bilo pa zelo malo.

To zasliševanje je trajalo pozno v noč. Vsak je po njem zvedel, v katero skupino spada.

Ta dan nisem prišel na vrsto. Ves čas smo morali stati na dvorišču na pekočem soncu, ne da bi nam dali kapljico vode. Ko jih je nekaj sedlo — bili so oslabljeni do smrti — je pridrvel stražar, jih suval s kopiti ter divje rjovel nad njimi.

Po končanem zasliševanju so nas zopet zapodili v barake. Posedli smo po tleh ter drug na drugega naslonjeni, z vročo željo po kapljici vode, izmučeni zaspali.

(Dalje sledi)

"Odprti grobovi" IV./91-110.

Največji dohodek v Mariboru

Davčna uprava v Mariboru je pričakovala okrog 22.000 prijav občanov za odmero davka v minulnem letu. Do roka jih je oddalo 16.242 zavezancev.

Največ skupnega dohodka v minulnem letu je prijavil diplomirani inženir (21 milijonov Sdin — ca. \$12.400). Tik za njim so nekateri profesorji mariborske visoke šole.

REV. LEON KRISTANC - ZLATOMAŠNIK

(Nadaljevanje z 2. strani)

nijo. Vsi so namreč zelo spoštovali mladega duhovnika, ki ga je Stvarnik obdaril s mnogimi talenti. Skozi vsa leta šolanja je bil dober dijak, ki se ni učil samo za šolo, ampak za življenje in svoj bodoči poklic. Bil je kot dijak in potem celo življenje dober pevec, imel je poseben dar pripovedovanja duhovitih šal, zraven pa vedno nasmejan in dobre volje. Tak je ostal do svojega zlatega jubileja.

Po novi maši je kmalu prišel dekret iz škofije in poslal novomašnika na prvo službeno mesto. Bila je to Sodražica na Dolenjskem. Zanimivo je, da čeprav po rojstvu Gorenjec, je vsa svoja duhovniška leta v domovini preživel na Dolenjskem. In rad je imel Dolenjsko. Dobrih ljudi v Sodražici ni pozabil nikdar. Ni prijetno seliti se, ko si se komaj dobro navadil kraja in ljudi. Vendar potrebe škofije se ne ozirajo na osebna čustva. Tako je moral gospod kmalu v drugi kraj. Bila je to Višnja gora. Tu je bilo dela še več kot prej. Poleg dušnega pastirstva se je moral tukaj takoj lotiti dela v Hranilnici. Kdo ne pozna zgodovine naših hranilnic? Bile so velika pomoč našim kmetom po deželi skozi mnoga leta. A voditi jih ni bilo lahko delo, zlasti ne v času gospodarske krize. Tu se je gospod Leon pod vodstvom župnika dobro seznanil s tozadevnim delom. Tako dobro, da je bil po petih letih poslan v St. Peter pod Trško goro pomagat oslepelemu župniku Vovku reševati tamkajšnjo Hranilnico, ki je v času takratne denarne zamlže zašla v težave. Delo je dobro izpeljal.

Ribnica je tedaj potrebovala mladega duhovnika. Tam je bilo namreč zelo veliko šolskega dela. Poleg ljudske šole je bila tam tudi velika meščanska šola. Dva mlada duhovnika sta komaj opravljala vzgojno delo mladine. Seveda sta imela ogromno dela tudi v cerkvi in pri bolnikih v veliki ribniški fari. Po zaslugi gospoda Leona so se otroci pri svoji šolski maši prepevali tako lepo in pogumno, da kdor jih je kdaj slišal, njih petja ni nikdar pozabil.

Po dobrih šestih letih dela v Ribnici je škof Gregorij Rožman nekega dne poklical gospoda Leona na škofijo. Povedal mu je svojo željo, naj bi on postal župnik na Prežganjem. To je bil kraj sicer ne daleč od Ljubljane, vendar precej hribovit in zato težaven za duhovnika. Poleg tega je bilo gospodarstvo tam precej neurejeno. Škof je bil župnijo dvakrat razpisal, pa se nihče ni bil odzval iz strahu pred razmerami. Zupljani s Prežganja so gospoda Leona poznali še iz časov, ko je bil duhovni pomočnik v sosednji Višnji gori. Zato so poslali nekaj mož k škofu in prosili zanj. Da bi ustregel škofu in dobrim ljudem na Prežganju, je gospod dal slovo lepi Ribnici in mnogim prijateljem, ki jih je imel tam, ter odšel na novo službeno mesto. Bilo je to v jeseni leta 1939. Novi župnik se je pogumno lotil dela. S sodelovanjem župljanov in finančno pomočjo škofa je uredil posestvo in obnovil župnišče v kratkem času. Župljani in župnik so bili srečni ob uspehu.

Pa čudna so božja pota! Niti župnik niti farani niso dolgo uživali lepih dni. Začela se je vojna. Nekaj časa je prihajal njen hrup in šum do nas tam izza gora. Kmalu pa so njeni zli valovi pljusknili preko gora v našo domovino. V aprilu 1941 so Nemci zasedli en del Slovenije, a drugega Italijani. Meja med obema okupatorjema je potekala prav blizu Prežganja. Tako, da je cerkev z župniščem in vasio padla pod ošabne Nemce. Kot se mnogi od nas dobro spominjajo, so Nemci kmalu po-

brali vse slovenske duhovnike na svojem ozemlju, jih imeli nekaj tednov zaprte v Škofovih zavodih, nato pa jih z vlakom preselili na Hrvaško. Nadškof in poznejši kardinal Štepinac jih je sprejel z bratovsko ljubeznijo in jih povabil na delo v svoji škofiji. Gospodu Leonu te poti sicer ni bilo treba narediti. Poskrbel je hitro za varnost Najsvetjšega v cerkvi, vtaknil v žep svoj brevir in v noči odšel čez hribe v del ozemlja, ki so ga bili zasedli Italijani. Naslednje jutro no nemški orožniki prišli v župnišče in v jezi odšli prazniti rok. Tako je gospod Leon ušel Nemcem. Ni pa revež videl bodočnosti, ki je skrivala zanj še večje nadloge. Prišel je, kakor pravimo: iz dežja pod kap.

Kam zdaj, je bilo vprašanje. Obrnil se je na škofa. Ta mu je svetoval, naj bi šel začasno pomagat že oslabelemu župniku Krumpestarju k Sv. Gregorju nad Sodražico. Lepa hribovska fara, rojstni kraj dr. Janeza Kreka. To je bil prileten gospod, zelo pobožen in goreč dušni pastir. Imel pa je eno slabost, če smemo to imenovati slabost, da za materialne zadeve ni imel kaj dosti talentov. Cerkvenih računov, ki jih je bilo treba vsako leto poslati na škofijo, kar ni mogel skupaj spraviti. In to za več let nazaj. Novemu pomočniku so bile take stvari igračka. Presedel je nekaj tednov za mizo: po več ur na dan, in računni so bili odposlani. Gospod Krumpestar je prav tisto leto obhajal svoj zlati jubilej. Škof so bili tako veseli, ker je bil ta stari problem končno rešen, da so staremu gospodu ob njegovem jubileju dali častni naslov duhovni svetnik. Tega odlikovanja je bil gospod Krumpestar zelo vesel, a je rad priznal, da mu je mladi pomočnik pripomogel do te časti.

Leto 1942 je prineslo v naše kraje poleg zla vojne še drugo in večje zlo, namreč državljansko vojno. Tujina je začela pošiljati temne elemente, ki so se skrivali po naših gozdovih, od koder so ropali po naših vaseh. Polagoma so se jim tu pa tam pridružili zapeljani domaćini. Poleg ropanja so kmalu začeli tudi moriti. To početje je izzvalo samooprambo naroda. Resni moške in fantje so hitro in skrivaj organizirali vaše straže, ki so v veselje naroda uspešno čuvale ljudi in imovino po vseh in manjših mestih. Vse je bilo v redu do septembra 1943. Tiste dni pa je nastal velik nered. Italija je namreč kapitulirala in njena vojska in oblast se je začela umikati. Preden so se Nemci znašli, je preteklo nekaj dni. Vaške straže, ki so bile do takrat raztresene po deželi, so se začele hitro združevati v večje skupine, da bi mogle odbiti napade domačih sovražnikov, ki so dobili veliko orožja od bežečih Italijanov. V to dobo spada tudi tragedija na Turjaku. Gospod Leon se je s fanti od Sv. Gregorja odpravil proti Ljubljani. Ustavili so se na Turjaku, pa takoj uvideli, da se tu ne bi mogli dolgo držati. Pridružili so se glavnini Slovenske vojske, ki se je potem prebijala skozi sovražne zasede proti Igu in dalje proti Ljubljani. Utrujen in ožuljen je gospod Leon zaostal na Igu v upanju, da se po kratkem počitku spet poda na pot do Ljubljane. Komaj se je dobro vsedel, mu je gospodinja hiše povedala, da so partizani zasedli vas. Bil je torej odrezan od svoje družbe. Edina rešitev je bila: skriti se. Toda kam? Gospodinja mu je svetovala skedenj, ki je bil v jeseni poln mrve in slame. Bil je to res edini prostor za skriti. Toda glej nesrečo! V naglici po lestvi pod streho na skednju s težkim nahrbtnikom sta se zlomila pod njim dva klanca, padel je na trdi pod in si

ziomil tik pod ramo levo roko. Po dolgih sedmih tednih strahovitih bolečin, brez kake zdravniške pomoči, se mu je na dan Vernih duš (2. nov.) na čudovit način posrečilo priti v Ljubljano. Prišel je v sestrsko bolnico Leonišče, kjer so mu zdravniki na vse načine skušali rešiti še močno inficirano roko ter namigovali že na amputacijo. Ker je vse to sam zanimivo popisal v Ameriški Domovini v članku "Novembrski spomini pred 30 leti", naj ne ponavljam. V šestih tednih je preстал štiri hude operacije. Po zadnji mu je zdravnik kot božično darilo dal zagotovilo, da je roka rešena, pač pa bo malo skrajšana. Da pa upa, da bo sčasoma postala celo uporabna za lažja dela. Po dobrih treh mesecih je zapustil bolnico in ostal v Ljubljani, kjer je bil pod zdravniškim nadzorstvom in pričakoval boljših časov.

Pričakal pa je vse kaj drugega. Ko je bilo v maju 1945 svetovne vojne konec, je Zapadni svet slavil zmago in pozdravljal svobodo. Ali vse te dobrine so ostale le sanje našega naroda. Čeprav je bil srečni Zapad tako blizu naša domovina je bila obsojena na temo in smrtno senco. Kdor je mogel, je bežal proti svetlobi. Gospod Leon je v tretje postal begunec; pridružil se je ogromnim valovom beguncev, ki so preko Vetrinjskega polja končno našli zavetje na Vzhodnem Tirolskem, v taborišču Peggez in pozneje na Korškem v Špitalu ob Dravi. Tudi to dobo begunskega življenja je jubilat pred leti podrobno opisal v Ameriški Domovini.

Pa tu v sosednji Avstriji se njegovo begunstvo še ni končalo. Ker je po štirih letih čakanja upanje na povratek v domovino končno splahnelo, so se begunci začeli seliti preko morja v daljne dežele. Po vsem svetu smo se razkropili. Skupno življenje, skupno trpljenje in vmes tudi nekaj veselih trenutkov je povezovalo ljudi v veliko družino. Bilo je vsem hudo v srcih, ko so se prvi mladi fantje in dekleta začeli poslavljati ob odhodu v Kanado. To je bil začetek. Kmalu so tudi druge dežele zaprle vrata ljudem brez doma. Večina je odšla v Argentino, drugi v Severno Ameriko, zopet drugi v Avstralijo. Gospoda Leona in še nekaj drugih duhovnikov je val usode, ali bolje rečeno božja previdnost, zanesel na takozvani Divji zapad, v Kalifornijo, deželo ob Tihem oceanu. Nadškof v San Franciscu, ki se je bil ob neki priliki seznanil z našim škofom Rožmanom in zvedel od njega, da je med begunci tudi lepo število duhovnikov, ga je vprašal, če bi kateri hotel priti v njegovo škofijo. Škof Rožman je to sporočil v Avstrijo in nam priporočil, naj se odzovemo povabilu. Bilo nas je kakih dvanajst, ki smo se odpravili na dolgo pot. Med nami je bil gospod Kristanc.

Vprašajte katerega koli med nami, vsak vam bo priznal, da ni bilo lahko začeti. Nismo bili več mladi. Treba je bilo začeti z novim jezikom, privaditi se novim navadam. Pa kaj smo hoteli: lotili smo se dela in počasi zarezali brazdo. Nastavljeni smo bili po raznih mestih. Kadar je bilo mogoče, smo se zbrali za nekaj ur v župnišče slovensko-hrvaške fаре v San Franciscu, kjer je bil takrat župnik naš rojak Vital Vodušek. Ob taki priliki smo poročali drug drugemu o lepoti in trdoti novega življenja. Leto so tekla. Tu pa tam je bil eden ali drugi premeščen. Gospod Leon je bil v tistih letih na več župnijah in dolgo vrsto let kurat v veliki bolnici v mestu San Jose. Povsod je imel veliko dela in težkoga. Pa je vzdržal v delu, čeprav mu je roka delala vedno mnogo težav. Bolj in bolj se je uresničevalo, kar mu je bil zdravnik napovedal po zadnji operaciji: Ker ste

prestali štiri hude operacije s popolno narkozo v tako kratkem času, boste to čutili zlasti v poznejših letih. Zato si je gospod Leon po letih trdega dela v vinogradu Gospodovem zaježal malo več počitka. Pa saj ni bil več mlad. Ko je bil že štiri leta upravičen za pokoj, se je odločil zanj, in škof, upoštevajoč razmere, mu je dovolil oditi. Nastanil se je v mestu Stockton v Kaliforniji, v Domu za priletne, imenovanem Casa Manana. Tu je precej katoličanov, ki so veseli, da imajo duhovnika tako blizu, ki jim je svetovalec in tolažnik ob vseh prilikah. Tudi sv. mašo imajo vsak dan v domači kapeli. Ob večjih praznikih pa pride rad pomagat svojemu sorojaku, ki je župnik v bližnjem San Andreasu.

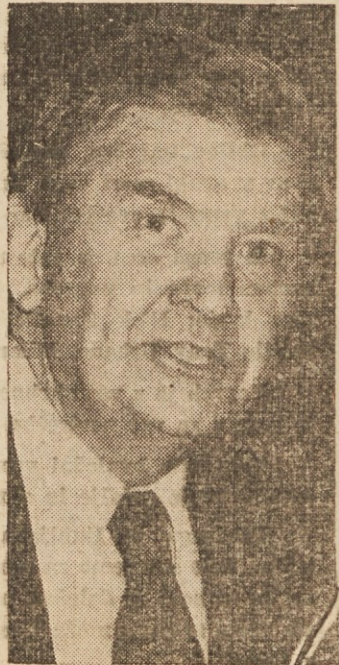
Gospod zlatomašnik pa ima poleg glavnega poklica tudi še stranski poklic ali hobby, kakor Amerikanci pravijo. Psihologi to zelo priporočajo. To je namreč najboljši oddih od vsakdanjega truda in velik vir zadovoljstva. On je namreč pravi umetnik v izdelavi in ureditvi božičnih jasic. Več kot 25 let ni bilo Božiča, da ne bi on kje postavil jaslje sebi in premnogim v veliko veselje. Prvič jih je naredil kot begunec v Špitalu na Korškem leta 1946. Vsaka cerkev, kjer je pozneje deloval, jih ima v slavo božjo, v veselje ljudi in nepozaben spomin na gospoda Leona. Zadržne jaslje je postavil lanski Božič v župni cerkvi San Andreas. Kot nam je gospod Leon sam razodel, ga k temu veže zaobljuba, ki jo je naredil leta 1943, ko je vse kazalo, da bo izgubil roko. Bilo je tik pred Božičem. Če mi Bog ohrani roko, tako se je zaobljubil, bom vsako leto skušal napraviti kaj v slavo Božiča. Do zdaj te zaobljube ni prelomil. Njegove jaslje so prava umetnina. Tudi cerkev sv. Vida v Clevelandu, kjer bo gospod obhajal svoj zlati jubilej, ima jaslje, ki so njegovo delo.

Prihodnjega 29. junija, na praznik sv. apostolov Petra in Pavla, bo poteklo 50 let, odkar je bil gospod Leon Kristanc posvečen za duhovnika po škofu Antonu B. Jegliču v ljubljanski stolnici. Petdeset let, pol stoletja, dolga doba! Prvotno je nameraval obhajati svojo zlato mašo na tihem na ameriških Brezjah, v Lemontu. Na prošnjo svojih sorodnikov in mnogih prijateljev, ki bi bili radi ob tej slovesnosti z njim, bo opravil to v cerkvi sv. Vida v Clevelandu v nedeljo, 22. junija. Zelimu mu, da bi, če je božja volja taka, dočkal še biserno in morda celo železno mašo.

M. S.

Carst Memorials Kraška kamnoseška obrt

EDINA SLOVENSKA IZDELOVALNICA NAGROBNIH SPOMENIKOV
15425 Waterloo Rd. 481-2227

KANDIDAT — Bivši državni guverner Sev. Karoline in sedaj predsednik Duke University v Sev. Karolini Terry Sanford je objavil nedavno, da je kandidat za predsednika ZDA. Za imenovanje se bo potegoval v demokratski stranki.

MALI OGLASI

POIZVEDBA

Rabi se mrtvaški list za pokojnega Lawrence Maček, rojen 8-13-1885 Selo - Polhov Gradec. Prišel v Ameriko leta 1913. Umrli nekje tu 10-16-1932. Očetovo ime je Matevž, materno ime Marija. Če ga je kdo poznal se prosí da kliče 361-0632.

—(97)

RADI BI KUPILI

Hišo za eno ali dve družini od E. 58 St. do E. 68 St. Kličite 432-0792 zvečer.

—(101)

ISČEMO SOBE

Mlada dvojica bi rada dobila v najem pet do sedem sob od E. 55 St. do E. 68 St. Kličite zvečer 432-0792.

—(101)

OFF HOLMES AVE.

Brick 2 family, 4 rooms up, 4 down, 1 bedroom on 3rd. Full basement. Garage. Garden. Nice lot. Make offer.

EUCLID ESTATE

2½ acres, brick, 1 bedroom down, 2 up. Full dining room, living room, sun room. Fireplaces. Full basement. Recreation room with bar. Double garage. Many fruit trees. Garden.

Strekal Realty

692-1020 481-1100
405 E. 200 St.

(97)

HISA NAPRODAJ

Za dve družini 5-5, od Grove-wood. Dvojna garaža. V dobrem stanju. \$32.500.

Kličite 531-6780

(97)

BY OWNER

For sale Collinwood double 5-5, close to St. Mary's. In move-in condition. Call 761-4456.

(102)

APARTMENT FOR SALE

2 stores and 6 suites, near Euclid Beach, by owner.

Call 531-0353

—(97)

FOR SALE

Residential lot 50 x 160. Richmond Heights. 531-0353.

—(97)

OPREMLJENA SOBA SE

ODDA

Zaposlenemu moškemu na Bon-na ave. Kličite 361-5015.

(19,23 jun)

HISA NAPRODAJ

Sedem sob, za eno družino, kompletno prenovljena, garaža. Na 1162 E. 72 St. 431-0717.

—(102)

Išče stanovanje

Išče se 4 sobe in kopalnico, zgoraj v bližini sv. Vida. Kličite 391-0898 ali 432-2739.

V NAJEM

Stiri sobe z furnezo, zgoraj za odrasle. Na E. 77 St.

Kličite 391-0967

(97)

V najem

Oddamo v najem prazno enostanovanjsko hišo na E. 69 St. in St. Clair Ave. z 2 spalnicama, najraje strejšim ljudem. Za informacije kličite 521-7722.

—(97)

V NAJEM

Dve stanovanje po tri sobe vsako stanovanje, na 1191 in 1193 E. 60 St. zgoraj, kopalnice in furneze. Pripravljeno za dvojico ali samce. Kličite 881-7122.

(98)

Help Wanted Male or Female

JANITOR WANTED

Janitor needed at St. Mary's Church. Anyone interested call 761-7740. Living quarters available. (x)

COOK & HELPER

Six hours, five days. Good working conditions. Call for appointment 531-8818.

(97)

HOUSEKEEPER WANTED

Light housekeeping, cooking for 2 or 3 at Catholic rectory, West Side. 2-bedroom private apartment, preferably live-in. References. Interview. Call 226-7577.

(97)

Karl H. Waggener

LETO GOSPODOVO

Roman

PREVEDEL FRANCE KUNSTELJ

Pravo božično vreme je, jasno in strupensko mrzlo. Sneg se razcvetava v dolge igle in škripke pod čevlji, da človeku zmruže kaplja pod nosom. Nekaj časa presopje David pod smrekami in si ogleduje večerno vas, kako leži ondi vsečna in dobro skrita v belih posteljah. Kramarično hišo išče in materino okno. Mati je že prižgala leščerbo, varno se sedi s svojim pletenjem na divanu, zavita v odeje, oh, in kar naprej ji zdrkava klobko pod stole. David je dolgo premišljeval, kaj bi mogel položiti materi pod drevo. Sele klobko ga je pripravilo na misel, da bi bila škatala iz deščic še najboljše. Oče Tomaž ga je naučil umetnosti, kako je treba odklati ozko deščico od trama, ki je brez grč. Deščico je potem okroglo zakrivil nad vrelo vodo, zaklejal navznoter pokrovec in pod in končno sedel v jedilnico v župnišću in poslikal škatalo s krasnimi barvami, medtem ko je sedel pater Janez v spovednici.

O, David je vso svojo umetnost v to usmeril, ne v krvavorože rože in divje kože med spominčami in prav na pokrov je bil naslikal mater samo, belo in rožnato in za čuda življensko. Oče Tomaž je sicer menil, da to ni navadno, polna luna da se ne prilega na škatalo iz deščic. Ali ta je vendar kratkoviden, tanjših potez ne prepozna več.

Nežika bo dobila rdeče palčnike in kramarica belargonijo z lončnico vred. David vsaj upa, da bo grebenica poglala in uspevala, zaradi katere dolgi kuharica Lenka na tihem tatvine že vse vaščanke. Belargonijo je skrbno vsadil v škatalo od masti in jo postavil na topel prostor ob kamin. Najpoprej je videti grebenica še prav borna, ali Agata jo bo gotovo pripravila od tega, da bo cvetela, saj ima dobro roko za takšne nežne rastlinice.

In pride sveti večer, edini dan v letu, ki ga čisto zapraviš in ki se začne šele z mrakom. Gotovo ni na vsem svetu kristjana, ki bi ne praznoval te ure. Pa najsi je tudi čisto ubog in sam, vendar bo mislil nazaj na kateri koli srečni čas svojega življenja, ali pa lahko stoji ob kakem oknu in sliši otroke, ki se smejejo; in če se stisne samo v kakšno tujo vežo, pride gotovo kdo mimo, ki mu prijazno pokima in vošči vesele praznike.

Zakaj ta večer so vsi ljudje prijazni in dobri. Mir, so peči angelji, mir ljudem na zemlji!

Tudi stari ljudje, v ubožnici si oblečejo svojo najboljšo obleko, vtaknejo jelčno vejico za posteljo, in po angelovem čeččenju kleči vsakdo pred stolom in ima svojo gorečo voščenko. Župnik pride semkaj in tudi poklekne in moli z njimi veseli del rožnega venca.

David stopi medtem v kamro in prižge lučke na svojem drevescu, to so ostanki oltarnih sveč. V vejah vije orehi, zvezde in kroglice iz štanjola, pozlačeni macesnovi češarki in nekaj sladkorčkov, vse je videti tako praznično. Naposled se splazi po prstih venkaj, zapre vrata pri omari in čaka nekaj časa na mračnem podstrešju.

Klink, klink, reče David, potem spet odpre vrata in stoji presenečen pred lesketajočo se

krasoto. Mrmraje in poln osuplosti gre okrog drevesa in sklepa roke in opazuje vse, kar si je sam podaril: jabolka in uro in tudi lesenega konja, da, konjička!

Peti žal ne zna dobro, sicer bi zdajle zapel kako pesem, morebiti tisto o ubogem Deteu v jaslicah, kakor se je rodilo v mrzli noči:

Zakaj, preljubo Detece, ležiš tak samo in ubogo, tu v slabih le pleničicah v naročju svoje Matere? (Dalje prihodnjič)

Imenik raznih društev

Upokojenski klubi

KLUB SLOVENSKEGA UPOKOJENČEV V EUCLIDU

Častni preds: Krist Stokel
Predsednik: Joseph Birk
1. Podpreds: John Gerl
2. Podpreds: Anna Mrak
Tajnik: John Hrovat,
24101 Glenbrook Blvd.
Euclid, Ohio 44117
Tel. 531-3134
Blagajnik: Andrew Bozich
Zapisničarica: Mary Bozich
Nadzorni odbor: Predsednik John Troha, Mary Kobal, Anna Karun

Poročevalca: v slovenščini, Mary Bozich v angleščini Al Sajovec
Seje so vsak prvi četrtek v mesecu ob 2. uri popoldne v SDD, na Recher Ave.

KLUB UPOKOJENCEV V NEWBURGHU

Predsednik Anton Perusek, podpredsednik Louis Kastelic, tajnik Andrew Rezin Jr., 15701 Rockside Rd., Maple Hts., O. 44137, tel: 662-9064, blag. Anna Perko, zapisničarica Jennie Pugely; nadzorni odbor: Anton Stimetz, Mary Shamrov, Stella Mahnic. Za Federacijo: Anton Perusek, Mary Shamrov, Lou Kastelec, Antonia Stokar, Andy

NAZNANILO IN ZAHVALA

V veliki žalosti naznanjamo, da je po čisto kratki boleznii umrla, v lepi starosti 80 let, dne 17. maja 1975, naša zelo ljubljena mama, stara in prastara mamica, tašča

STEPHANIE ARKO,

rojena KVAS

Predraga rajna je bila rojena 13. decembra 1894 v Sodražici pri Ribnici na Dolenjskem, Slovenija.

Bila je članica društva Svobodomiselnice Slovenke št. 2 in št. 25 Slovenske ženske zveze.

Pogreb je bil iz Zakrajškovega pogrebnege zavoda v cerkev sv. Vida in od tam na pokopališče Kalvarija, dne 21. maja 1975.

Pogrebne obrede s sv. mašo in pridigo, je opravil e.g. Jože Simčič, za kar se mu hvaležno zahvaljujemo. Hvaležni smo e.g. Jožetu Božnarju, kaplanu pri Sv. Vidu, ki je pokojno oskrbel s sv. zakramenti za zadnjo uro.

Prav iz srca se zahvaljujemo vsem, ki so rajno prišli kropiti in moliti za zveličanje njene duše in to še prav posebej e.g. gg. duhovnikom Edwardu Peven, župniku pri Sv. Vidu in Jožetu Simčiču od prav tam, ter Josephu Podrekar, kaplanu fare sv. Filipa Nerija. Posebej se še zahvaljujemo članicam Materinskega kluba fare sv. Vida in Slovenske ženske zveze št. 25, ki so skupno prišle v pogrebni zavod moliti ter društva Svobodomiselnice Slovenke, ki so se z poslovnim nagovorom posloville od svoje članice.

Obilno naj Bog poplača vsem, ki so darovali za maše in prav v enaki meri vsem, ki so krsto v pogrebem zavodu okrasili z venci in cvetjem ter tako rajni izkazali svoje spoštovanje.

Iz vsega srca se zahvaljujemo vsem, ki so se udeležili pogrebne maše in pogreba. Prav iskreno se zahvaljujemo nosilcem krste: Nick Zanetic, Allen Urbanic, John Morgan, Bill Smith, Tony Urbanic, Milan Besednjak.

Pogreb je z vso skrbnostjo vodil Zakrajškov pogrebni zavod in se mu za vso postrežbo lepo zahvaljujemo.

Zelo smo hvaležni vsem, ki so nam ob izgubi drage rajne izrazili svoje sožalje in z nami sočustvovali.

Predraga in ljubljana mama, stara in prastara mamica, tašča. Zelo žalujemo za teboj in se nam zasolijo oči ob spominu na Te in nam je dolgčas, pa se tolažimo z mislijo, da si v nebesih našla svojega moža Louisa, kamor gre tudi naša pot. Počivaj v miru!

Žalujoči:

ALOYSIUS — sin in BETTY — snaha;
STEPHANY — hčer in JOSEPH URBANIC — zet;
DIANE, ARLENE in ALLAN — vnuki;
FRANKIE — pravnik ter ostalo sorodstvo.

Cleveland, Ohio, 19. junija 1975.

IGRAJTE SI SREČNI
DOLAR... TISOČI
DOBITNIKOV TEDENSKO!

Vsak \$1 loterijski listek vam daje 25 možnosti dobiti nagrade od \$20 do \$100,000 in stotine dodatnih nagrad od \$2,000 do \$150,000. Se več nagrad!

Zdaj! Dve igri vsak teden — Lucky Buck in Buckeye '300'. Glejte obe žrebanji Ohio Lottery, Lucky Buck in Buckeye '300' na televiziji, prenašane neposredno, v četrtkih zvečer ob 7.30 na WEWS, kanal 5, Cleveland!

Play \$1 Lucky Buck...
Thousands of winners
weekly!!!

Every \$1 lottery ticket gives you 25 chances to win prizes from \$20 to \$100,000 and hundreds of bonus prizes from \$2,000 to \$150,000! More prizes!

Now! 2 games to play weekly—
Lucky Buck and Buckeye '300'

Watch both Ohio Lottery Drawings, Lucky Buck and Buckeye '300', live on TV, Thursday nights at 7:30 p.m. on WEWS, Channel 5, Cleveland.

AD-141

Rezin. Seje vsako 4. sredo v mesecu ob 1. uri popoldne, v naslednjih Narodnih domovih: januarja, marca, maja, julija, septembra in novembra v SND, na 80 cesti; februarja, aprila, junija, avgusta, oktobra in decembra v SND v Maple Hts.

KLUB SLOV. UPOKOJENCEV
ST. CLAIRSKO OKROŽJE

Predsednik Louis Peterlin
podpredsednica Josephine Zakrajšek
Tajnik Anton Zakelj, 5516 Carry Ave. Tel.: 881-7931
Blagajnik, Andrew Kavcnik
Zapisničarica Cecilia Subel
Nadzorni odbor: Victor Vokac, Jennie Vidmar, John Skrabec
Veselični odbor: Frances Okorn, Anna Zalar.
Gospodarski Odbor: Michael Vidmar

Nove člane in članice se sprejema vseh starosti kadar stopijo v pokoj. Seje se vršijo vsak tretji četrtek ob 2 uri popoldan, v spodnji dvorani SND, na St. Clair Ave.

KLUB SLOV. UPOKOJENCEV
NA WATERLOO RD.

Predsednik Louis Jartz
Podpredsednik Frank Videmsek
Tajnica-blagajničarka Cecelia M. Wolf, 1799 Skyline Dr., 44143 Phone 261-0436.
Zapisničarica Ursula Branisel
Nadzorniki: Mary Dolsak, Joseph Mrhar, L. Makuc
Družabni odbor: Mary Dolsak, Chrmn., Anna Zele, Alma Lazar
Zastopniki federacije: L. Jartz, L. Dular, J. Krhar in L. Makuc.
Zastopnik za SDD: Frank Koss
Seje so vsak drugi četrtek v mesecu ob 2. popoldne v SDD na Waterloo Rd.

KLUB UPOKOJENCEV
v Slovenskem domu na Holmes Ave.

Predsednik Joseph Ferra
Podpredsednik Joško Jerkič
Tajnica in blag. Mrs. Josephine Magajna, 315 E. 284 St., Euclid, O. tel. 943-0645.
Zapisnikar John Cerne.
Nadzorni odbor: Štefica Koncilijska, Kristina Boldin, Frances Somrak.
Seje in sprejemanje novih članov vsako drugo sredo v mesecu ob 1. uri popoldne v Slovenskem domu na Holmes Avenue.

FEDERACIJA KLUBOV SLOV.
UPOKOJENCEV NA PODROČJU
VELIKEGA CLEVELANDA

Častni predsednik: Christ Stokel
Predsednik Al Sajevec. 1. podpredsednik Anton Perusek; 2. podpred. Josie Zakrajšek; tajnik Antonia Stokar, 6611 Chestnut, Independence, Ohio 44131, tel. 524-7724; blagajnik Joseph Ferra; zapisnikar Louis Yartz. Nadzorni odbor: Louis Dular, Frank Karun, Stefi Koncilijska. Za resolucijo Louis Yartz in Josie Zakrajšek.

Seje so vsake tri mesece. Sklicuje jih predsednik po potrebi. Poročevalec Frank Česen.

AMERIŠKI-SLOVENSKE
POKOJNINSKI KLUB,
V BARBERTON, OHIO.

Preds. Louis Arko, podpreds. Frank Smole, taj. - blagajničarka Mary Lauter, 640 E. Washington Ave., Barberton, O. 44203, tel. 745-9853; zapisnikar, Anton Okolish, nadzorni odbor: Josephine Platnar,

Frances Zagar, Mary Sustarsic. — Seje vsak prvi četrtek v mesecu, ob 2. uri popoldne, v Slovene Center!

Samostojna društva

SLOVENSKA TELOVADNA
ZVEZA V CLEVELANDU

Starosta Janez Varšek, tajnica in blagajničarka Zalka Sršen, 1024 Brandt Rd., Geneva, Ohio 44041
načelnik Milan Rihtar vadiateljski zbor: Milan Rihtar, Janez Varšek, Meta Rihtar, Pavli Sršen. Telovalne ure vsak četrtek ob 6. - 10. zvečer v telovadnici pri Sv. Vidu.

BALINCARSKI KLUB
NA WATERLOO RD.

Predsed. Mark Vesel, podpred. Frank Grk, tajnik John Korosec, blag. Joseph Ferra, Zapis. Mary Božič, nadzorniki: Joseph Pelozo, Stanley Grk, Tony Umek, za točilnico, Rose Čebul, za kuhinjo Rose Zaubi Frances Zgonc, Antonia Hrvatin. Seje se vršijo po odločitvi odbora. Balinca se vsak dan izven v nedeljah ob 1. uri pop. do polnoči. Članarina je \$1 na leto.

ŠTAJERSKI KLUB

Predsednik — Lojze Ferline
Podpredsednik — Tone Zgonc
Tajnik — Slavica Turjanska
Zapisnikar — Milica Glavan
Blagajnik — Rozika Jaklič
Gospodar — Kazimir Kozinski
Pomočnik gospodarja — Stanko Cimerman
Upravni odbor: Karl Gomze, Albert Beel, Matja Kavaš, Angela Pintar, Julka Ferkulj
Nadzorni odbor: Branko Senica, Kristina Srok, Ljudmila Beel
Razsodni odbor: August Pintarič, August Šepetavec, Angela Kavaš
Kuharice: Lojzka Feguš, Elza Zgonc

ZVEZA DRUŠTEV SLOVENSKE
PROTOKOMUNISTIČNIH BORCEV

Predsednik Karel Mauser; podpredsedniki so vsi predsedniki krajevnih odborov DSPB; tajnik Jože Melaher, 1143 Norwood Rd., Cleveland, O. 44103; blagajnik Ciril Preželj, Toronto, Ont., Canada; tiskovni referent Otlar Mauser, Toronto; nadzorni odbor: Franc Šega, Anton Meglič, Cleveland, Jakob Kranjc, Toronto; razsodišče: Frank Medved, Andrej Pučko, Gilbert, Minn., Tone Muhic, Toronto. Zgodovinski referent prof. Janez Sever, Cleveland.

MLADI HARMONIKARJI

Slovenski harmonikarski zbor dečkov in deklic pod vodstvom učitelja Rudija Kneza, 679 E. 157 St. Cleveland, Ohio 44110, telefon 541-4256. Poslovodkinja ga. Marica Lavriša, 1004 Dillewood Rd. tel. 481-3768.

SLOVENSKE ŠPORTNE KLUB

President: Martin Tominec,
Vice-pres.: Frank Leben
Secretary: Cathy Tominec, Tel.: 391-0282
Treasurer: Frank Cerar Jr.

TRETJI RED SV. FRANCISKA

Duhovni vodja Rev. Julius Slapsak, predsednica Mrs. Frances Lindic, tajnica Mrs. Frances Petric, blagajnica Mrs. Mary Fanian
Shodi so vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2 popoldne v cerkvi sv.

Lovrenca v Newburghu.

ZELENA DOLINA

Predsednik Karl Fais; tajnik Mike Kavas, 1260 E. 59 St. 391-4108; blagajnik Rudi Kristavnik; gospodar Jože Zelenik; odborniki John Vinkler, Rozi Fais, Ivanka Kristavnik, Ivanka Zelenik, Angela Kavas in Sophie Vinkler.

ST. CLAIR RIFLE &
HUNTING CLUB

Predsednik Renato Cromaz, podpredsednik Edward Pecnik, tajnik Eugene Kogovsek; zapis Max Traven, oskrbnik Elio Erzetice. Seje so vsak drugi petek v mesecu pri Edju Petricku, 26191 Euclid Ave.

BELOKRANJSKI KLUB

Predsednik Maks Traven, podpredsednik Matija Golobič, tajnik Vida Rupnik, 1846 Skyline Dr., Richmond Heights, Ohio 44143, telefon 261-0386, blagajnik Olga Mauser, nadzorni odbor: Janez Dejak, Milan Smuk, Nežka Sodja, gospodar Frank Rupnik, kuharica Marija Ivec.

MISIJSKA ZNAMKARSKA
AKCIJA

Predsednik: Matthew Tekavec, podpredsednik: Joseph Zelle, taj-

nica: Mary Celestina, 727 E. 157 St. Cleveland, O. 44110, tel.: 761-8906; blagajničarka: Anica Knez, odbornica za zbiranje znamk: Caroline Kucher, Mary Strancar. Odbornici za članstvo: Marica Lavriša, tel. 481-3768. Odbornica za Bogoslovsko akcijo (BA): Mary Boh tel. 432-2398. Za oskrbo kuhinje: Jožeta Tominc, Ivanka Pretnar, Tončka Urnkar. Za prodajo peciva: Frances Raischel, Mary Kokal, Rose Bavec. Za oskrbo pijače in urejanje prostorov: Vinko Rozman, Frank Kuhelj, Leopold Pretnar. Za zbiranje nagrad in srečolov: Agnes Leskovec, Mary Prosen, Vida Svajger, Lojze Petelin, Mary Vrhovnc. Nadzorni odbor: Štefan Marolt, Frank Mlinar, Ivica Tominec. Ivica Tominec.

PLESNA SKUPNA KRES

Predsednica: Mojca Slak, 5405 Star ard Ave., Cleveland, O. 44106, 881-1725
Podpredsednik: Peter Dragar
Blagajnik: Janez P. Vidmar
Tajnik: Frank Zalar, ML.
Odborniki: Sandy Pestotnik, Veronika Peklar, Andrej Kokal
Plesna Učiteljica: Bernarda Ovsenik

Ženini in neveste!

Naša slovenska unijska tiskarna Vam tiska
krasna poročna vabila
po jako zmerni ceni.

Pridite k nam in si izberite
vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Avenue

431-0628

EUCLID POULTRY

V zalogi imamo vedno očiščene piščance, na kose zrezane, popolnoma sveža jajca ter vseh vrst perutnino. Pridite in si izberite!

HOWARD BAKER

549 East 185 Street, Euclid

531-8187

CHICAGO, ILL.

AIR CONDITIONING

Sales-Service-Installations. Commercial and Residential. Call us & save \$\$\$ H & S Air Conditioning, 2839 S. Harvey, Berwyn 788-3730.